

WWF Verdens naturfond
Postboks 6784 – St. Olavs plass
0130 Oslo
Org.nr.: 952330071MVA
Tlf: 22 03 65 00
post@wwf.no
www.wwf.no
facebook.com/WWFVerdensnaturfond

Innspill - 24/2522 fra WWF Verdens naturfond til referansegruppa for sirkulærøkonomi

WWF Verdens naturfond takker for mulighet til å komme med skriftlig innspill. Vi jobber for å sette materialfotavtrykk fra produksjon og konsum på agendaen fordi det er hoveddriveren bak klima-, natur- og forurensingskrisen, og sirkulærøkonomi fordi det er en avgjørende del av løsningen.

Vi viser til hyggelig møte mellom ekspertgruppen og referansegruppen. I tråd med oppfordringen fra ekspertgruppen i møtet, går vi rett på sak med virkemidler for å fremme sirkulære aktiviteter.

Nasjonale mål og indikatorer

I handlingsplanen for sirkulærøkonomi skriver regjeringen at den skal *“På bakgrunn av ekspertgruppens utredning vurdere om det er behov for ytterligere nasjonale mål for sirkulær økonomi”*. Vi mener ekspertgruppen må konkludere med at dette bør innføres og be Regjeringen:

- **Sette et nasjonalt mål om å redusere Norges materialfotavtrykk i tråd med planetens tålegrenser.** Dette er nødvendig for å gi en tydelig retning og forutsigbare rammer for omstillingen og for å sørge for at vi faktisk reduserer presset på naturen og det setter arbeidet med sirkulærøkonomi i rett kontekst.

Norges materialfotavtrykk er 2/3 ganger høyere enn i EU. WWF Norge har, ved hjelp av tall fra SSB og tilgjengelig forskning, publisert en [rapport som definerer hvor mye Norge må redusere sitt fotavtrykk](#) for å bidra med sin ansvarlige andel til målet om en global halvering. Vi kom her frem til at Norge må redusere sitt nasjonale samlet fotavtrykk med to tredjedeler innen 2030, dersom vi skal komme oss ned på et produksjons og forbruksnivå som ligger innenfor planetens tålegrenser. For materialfotavtrykket spesifikt er det estimerte reduksjonsbehovet på -76%.

- **Etablere nasjonale beregninger og indikatorer over hvor sirkulær den norske økonomien er, og sette mål om økning i sirkularitet** som bidrar til redusert materialfotavtrykk. Det holder ikke med indikatorer uten et mål om retning.
- **Innføre en årlig rapportering av materialfotavtrykket i Grønn bok. Dette for å overvåke fremgang mot et nasjonalt reduksjonsmål.**

Endringer i offentlige reguleringer for å sikre et sirkulært skifte

Det er stort potensiale til å bidra til et sirkulært skifte gjennom å fjerne ulike eksisterende barrierer, både gjennom justering av lovverk og økonomiske tiltak, samt innføre nye som fremmer sirkulær tankegang og redusert bruk av nye ressurser.

- Gjennomføre en **helhetlig skattereform** for å redusere forbruk av både fornybare og ikke fornybare naturressurser; eksempelvis avgift på jomfruelige ressurser

Vi jobber for å stanse naturødeleggelse og skape en framtid der mennesker lever i harmoni med naturen.
sammen for naturen wwf.no

- Innføre **momsfritak** for gjenbruk- og reparasjonstjenester
- **Fjerne barrierer og oppdatere regelverk** for å styrke insentiver til ombruk og energieffektivisering, og til økte levetider, mer bevaring og rehabilitering av bygg
- Utvikle en **handlingsplan for norske biomasseressurser** som tar sikte på best mulig utnyttelse av ressursene før eventuell energigjenvinning
- Innføre en **matkastelov** med lovfestet målsetning om å halvere matsvinn i Norge innen 2030, med tilhørende tiltaksplan og finansiering

Generelt om vinkling av tiltak

Tiltakene som ekspertgruppen foreslår bør i størst mulig grad ligge **høyt i tiltakshierarkiet**, som å unngå, redusere og redesigne, for å gi størst effekt (fokus på Unngå i UFF-tilnærmingen, eller særlig R0-R2 i [9R-rammeverket](#) som er mye brukt i SØ-verden). I dag er det et stort fokus på avfallshåndtering med gjenvinning og resirkulering, som ikke nødvendigvis vil gi en reduksjon i den økende produksjonen og uttaket av jomfruelige naturressurser, reduksjon i vårt totalforbruk, eller en reduksjon i produksjon av avfall. Tiltak må straffe lineære løsninger og fremme sirkulære gjennom økonomiske virkemidler som skatter, avgifter o.l.

I tillegg til et nødvendig bidrag for å redusere presset på natur, må sirkulærøkonomi også bli sett som et tiltak for å redusere risiko. Naturrisiko oppstår fordi enhver virksomhet er avhengig av naturressurser, og har en viss påvirkning på natur. **Virksomheter som jobber for å bli mer sirkulære vil bli mindre avhengige av nye ressurser**, noe som i tillegg til å redusere naturrisikoen også vil redusere deres økonomiske risiko.

Potensialet for sirkularitet på sektornivå i Norge

Sekretariatet til ekspertgruppen trekker frem tre spørsmål/temaer det ønskes innspill på. Spørsmålene rettes mot bedrifter i enkelte sektorer. WWF har bestilt en rapport som ser på materialfotavtrykket fordelt på sektornivå, og forslag til sektorspesifikke sirkulære tiltak. Den lanseres i oktober, og vi kommer gjerne tilbake til ekspertgruppen med mer informasjon.

En sirkulær plastøkonomi

Plast er en stor bidragsyter til forurensningskrisen. Plastforurensingen er forventet å øke drastisk i årene som kommer om det ikke iverksettes tiltak. Omfanget av plastkrisen er så stort at det krever tiltakspakker, ikke enkeltstående tiltak. Materialstrømmen for plast er i stor grad lineær i dag.

Vi jobber for å stanse
naturødeleggelser og skape en
framtid der mennesker lever
i harmoni med naturen.
sammen for naturen wwf.no

WWF har [utradet den samfunnsøkonomiske nytten](#) av å innføre en plastskatt med tilhørende supplerende

- **Skattlegge plast generelt, og plastemballasje spesielt, for å redusere forbruket**
Plastemballasje utgjør 40 % av det totale plastavfallet i Norge, vårt forbruk er nest høyest i Europa etter Irland, og vi når ikke målene våre for gjenvinningsgrad: 50 % innen 2025, og 55 % innen 2030. Mengden plastemballasje i omløp i Norge må reduseres, og en differensiert skatt på plastemballasje i produsent- og importørleddet, som gir miljøvennlige emballasjetyper en lavere skattesats sammenlignet med f.eks. jomfruelig plast (=økomodulering), vil være en god start.
- **Sette krav til produktdesign som muliggjør ombruk og forenkler gjenvinning**
Det må settes krav til at plastprodukter som settes på det norske markedet er bærekraftige og sirkulære. Disse kravene vil gjøre ombruk og materialgjenvinning enklere og redusere behovet for fossile materialer. Norge må være en forkjemper for internasjonale føringer, f.eks. som del av forhandlingene for en global avtale for å stoppe plastforurensing og overfor EU.
- **Forby unødvendige plastprodukter**
Der det finnes brukbare alternativer, bør enkelte plastprodukter forbys i Norge og internasjonalt. I tillegg til eksisterende forbud (engangsbestikk, sugerør, bomullspinner mm.), bør man vurdere forbud mot andre produkter som ofte havner i naturen, som f.eks. konfetti, og plast i snusposer og sigarettfiltre, og andre engangspastprodukter.
- **Sette en øvre grense for mengden produsert/importert plast i Norge**
[Forskning](#) forteller oss at for å nå den nødvendige reduksjonen i plastforurensing og -forurensing for å beskytte naturen og livsgrunnlaget vårt, må det settes et tak på hvor mye vi tillater på markedet. I praksis vil dette si at hver og én av oss må forbruke mindre plast, f.eks. gjennom at produktene vi kjøper inneholder mindre av det, og må bytte ut plast med papir og materialer som lar seg bryte ned uten å etterlate mikroplast eller farlige kjemikalier (kompostere).
- **Ansvarliggjøre produsentene for hele plastproduktets livssyklus gjennom utvidet produsentansvar (EPR)**
Utvidet produsentansvar gir produsentene ansvar for produktene gjennom hele livssyklusen, fra design av produktene til de har blitt avfall og materialene blir brukt som sekundær råvare i nye produkter, gjennom å ilegge kostnaden for avfallshåndtering på produsentene. Dette bør innføres for all plast, for å incentivere redusert ressursbruk og hindre at platen havner i - og skader - miljøet.
- **Opprette et plastregister over platen i Norge for å kunne ta bedre beslutninger**
For å identifisere de mest effektive tiltakene må kunnskapen om platen i Norge økes. Det bør derfor opprettes et register over all platen som settes på det norske markedet. Plastregisteret bør være en videreutvikling av emballasjeregisteret under Miljødirektoratet og ses i sammenheng med produsentansvar for plastprodukter. Registeret kan finansieres av produsenter gjennom produsentansvaret eller via en plastskatt, og vil derfor ikke bety økte utgifter utover startkostnadene for å etablere ordningen.

